

Марія Рижик

АКТУАЛЬНІСТЬ ІНДІЙСЬКИХ ЕПОСІВ У НАШІ ДНІ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ ДЕВДАТТА ПАТТАНАЙКА)

Індійські епоси «Махабхарата» і «Рамаяна» відіграли роль розвитку релігійної доктрини індуїзму. Як і «Іліада» та «Одіссея» вони відносяться до жанра героїчного епосу та є пам'ятками усної поезії.

Незважаючи на те, що «Махабхарату» приписують Вьясі, а «Рамаяну» Вальміки, у них немає автора у звичному розумінні цього слова, оскільки вони виконувались співаками, які могли додавати в епоси нові деталі та епізоди, а вищезгадані особи могли бути їх інтерпретаторами. Та інформація, з якою доводиться працювати дослідникам і яка подається у вигляді книг, є лише версіями епосів [1, с. 3–10].

У зазначених поемах розповідається про вічну боротьбу добра зі злом, а також порушуються вічні філософські питання. Це спостерігається у битвах, в яких беруть участь аватари бога Вішну (у «Махабхараті» можна спостерігати за Крішною, а в «Рамаяні» – за Рамою) та у ситуаціях, з якими стикаються герої. Також у творах розповідається про чесноти та зразки моральності.

Індійські епоси залишаються актуальними й у наші дні. Серед авторів, які вдаються до сюжетів і героїв «Махабхарати» і «Рамаяни» під час написання власних художніх творів, слід виділити Аміша Тріпаті (нар. 1974), Кавіту Кане (нар. 1966) та Ананда Нілакантана (нар. 1973).

Девдатт Паттанаїк (р. 1970) – індійський міфолог, письменник та ілюстратор, який пише про актуальність міфології в сучасному світі, як у рамках релігії та культури, так і в галузі

управління та лідерства. Серед творів Д. Паттанаїка, присвячених «Махабхараті» та «Рамаяні» в першу чергу слід виділити такі твори: «Джая: Ілюстрований переказ Махабхарати» (*Jaya: An Illustrated Retelling of the Mahabharata*) [2], «Сита: Ілюстрований переказ Рамаяни» (*Sita: An Illustrated Retelling of the Ramayana*) [5] та «Моя Гіта» (*My Gita*) [4]. Сучасні інтерпретації епосів Д. Паттанаїком супроводжуються ілюстраціями та схемами.

На особливу увагу заслуговують роботи Д. Паттанаїка, присвячені питанням бізнесу, менеджменту та лідерства, в яких автор проводить зв'язки між історіями з епосів та ситуаціями, які можуть виникнути у повсякденному житті сучасних людей, включаючи твір «Лідер: 50 ідей з міфології» (*Leader: 50 Insights from Mythology*) [3]. На прикладі аналізу поведінки героїв давньоіндійських епосів і проекції подібних ситуацій в сучасні реалії міфологу вдається показати, яким має бути справжній лідер, як можна забезпечити успіх фірми і як правильно проявляти себе на роботі.

Крім цього, слід виділити книги Д. Паттанаїка для дітей. Книга «Дівчинка, яка зробила свій вибір: новий спосіб оповідання Рамаяни» (*Sita: An Illustrated Retelling of the Ramayana*) [7] – це інтерпретація «Рамаяни» для дітей. Акцент у своєму творі міфолог робить на Сіті, відзначаючи, що тоді як Рама, будучи старшим сином, був зобов'язаний дотримуватися правил сім'ї, а Равана вважав, що для нього правил не існує, Сіта мала свободу вибору. На думку Д. Паттанаїка саме п'ять рішень Сити вплинули на хід «Рамаяни» і без них історія про Раму могла б мати зовсім інший сюжет». Твір «Хлопчики, які билися: Махабхарата для дітей» (*The Boys Who Fought: The*

Mahabharata for Children) [6] є переказом «Махабхарати». Автор розповідає про конфлікти між Пандавами та Кауравами, а також зупиняється на важливості ролі Крішни.

Художня значущість та філософські ідеї «Махабхарати» та «Рамаяни» залишається актуальними і в наші дні, а інтерпретація епосів та пошук зв'язків між індійськими епосами та сучасними питаннями, включаючи питання бізнесу та лідерства, мають позитивний відгук у аудиторії.

Список літератури

1. Гринцер П. А. «Махабхарата» и «Рамаяна». Москва: Художественная литература, 1970. 96 с.
2. Pattanaik D. *Jaya: An Illustrated Retelling of the Mahabharata*. Penguin Books India, 2010. 112 p.
3. Pattanaik D. *Leader: 50 Insights from Mythology*. HarperBusiness, 2017. 215 p.
4. Pattanaik D. *My Gita*. Rupa Publications India, 2015. 256 p.
5. Pattanaik D. *Sita: An Illustrated Retelling of the Ramayana*. Penguin Books India, 2013. 318 p.
6. Pattanaik D. *The Boys Who Fought: The Mahabharata for Children*. Puffin, 2017. 120 p.
7. Pattanaik D. *The Girl Who Chose: A New Way of Narrating the Ramayana*. Puffin Books, 2016. 112 p.